

Paralithodes camtschaticus **Kamtjatkakrabba**

Ryggskölden på kamtjatkakrabban kan bli över 20 cm lång, och avståndet mellan spetsarna på främre benparet 1,8 meter. Arten orsakar problem där den blivit introducerad genom att den kan förstöra fiskeredskap och störa de naturliga ekosystemen. Samtidigt betraktas den som en kulinarisk delikatess och är därmed en kommersiellt betydelsefull art.

© Lis Lindal Jørgensen.

Svenskt vardagsnamn	Kamtjatkakrabba, kungskrabba
... och på andra språk	Norska: Rød kongekrabbe, Kamtsjatkakrabbe; Danska: Kongekrabbe, Kamchatkakrabbe; Engelska: Red king crab; Alaska crab, Kamtchatka king crab; Tyska: Königskrabbe, Kamtschatkakrabbe; Franska: Crabe royal du Kamtchatka, Crabe du Kamtchatka
Vetenskapliga namn	<i>Paralithodes camtschaticus</i> (Tilesius, 1815); fam. Lithodidae Synonymer: <i>Paralithodes camtschatica</i> Brazhnikov, 1907; <i>Paralithodes rostrifalcatus</i> MacKay, 1932.
Organismgrupp(er)	Leddjur (fylum Arthropoda); Storkräftor (klass Malacostraca); Tiofotade kräftdjur (ordning Decapoda); Trollkrabbor (familjen Lithodidae). Kamtjatkakrabban hör till infraordningen Anomura, som saknar svenskt samlingsnamn. Inom Anomura finns många arter som innehåller ordet "krabba", men systematiskt sett är de skilda från de "äkta" krabborna.
Storlek och utseende	Kamtjatkakrabban är mycket stor. Den kan väga upp till 10 kg, avståndet mellan spetsarna på första benparet kan vara 1,8 meter och ryggsköldens längd 22 cm. Ryggsköld och ben är rödbruna. Den är krabbliknande, har ett kraftigt exoskelett med en

	<p>enkelspetsig panntag (ett taggigt utskott längst fram på ryggskölden som även kallas för rostrum). Ryggsköld och ben är täckta med taggar. Ordningen tiofotade kräftdjur, som kamtjatkakrabban tillhör, har i allmänhet fem par gångben, varav det första är utvecklade till klor. Men i likhet med andra kräftdjur inom infraordningen Anomura är femte paret gångben reducerat och dolt under skalet (Jørgensen, 2006).</p>
Kan förväxlas med	<p>Kamtjatkakrabban kan egentligen inte förväxlas med någon annan art i våra vatten. Unga (=mindre) exemplar kan möjligen påminna om den väsentligt mindre trollkrabban (<i>Lithodes maja</i>), en inhemsk art av Anomura. Specifika karaktärer som skiljer de två arterna åt är panntaggen som är enkelspetsig hos kamtjatkakrabban och kluven hos trollkrabban, och andra bakkroppssegmentet som är femdelat hos kamtjatkakrabban och tredelat hos trollkrabban. Kamtjatkakrabban är dessutom mer rödbrun till färgen, och mindre långtaggig än trollkrabban (Matz Berggren, personlig kommunikation).</p>
Geografiskt ursprung	<p>Kamtjatkakrabban kommer ursprungligen från Berings sund och norra delen av Stilla havet, från Japan, runt Kamtjatkahalvön, Alaska och ner till Vancouver Island.</p>
Första observation i svenska vatten	<p>Arten finns inte i svenska vatten.</p>
Förekomst i svenska havs- och kustområden	<p>Arten finns inte i svenska vatten.</p>
Övrig förekomst utanför ursprungligt utbredningsområde	<p>Första observationerna i norska kustvatten i Varangerfjorden nära ryska gränsen gjordes 1976. Idag är kamtjatkakrabban vanlig i Nordnorge så långt västerut som Hammerfest. Enstaka fynd har gjorts i Lofoten 2003 och längre söderut i Nord-Trøndelag 2006. Om detta rör sig om en fortsatt spridning av det nordliga beståndet eller om det är avsiktliga lokala utsättningar är inte känt. Ett mycket udda fynd gjordes 2008 då en ca 10 år gammal kamtjatkakrabba fångades i Joniska havet i Medelhavet.</p>
Referenser till observationer i områden nära svenska farvatten	<p>I Barents hav är arten etablerad från Kolguyev i Ryssland i öster, till Sørøya i Norge i väster. Enstaka fynd har gjorts i Ullsfjord (strax norr om Tromsø, pers. kommunikation refererad till i (Øseth, 2008); Lofoten 2003 och Nord-Trøndelag 2006. (Stortingsmelding nr. 40 2006-2007; Britayev <i>et al.</i>, 2010)</p>
Troligt införselsätt	<p>Arten har ett stort kommersiellt värde och introducerades av ryska forskare under 1960-talet till Kolahalvön i Ryssland för att gynna fiskberedningsindustrin. Härifrån har den sedan spridit sig vidare längs norska västkusten.</p>

<p>Miljö där arten förekommer</p>	<p>Kamtjatkakrabban är en kallvattenlevande art, vilket sannolikt begränsar dess utbredning söderut. Den lever på olika djup under olika perioder av sin livscykel. Vuxna individer lever på djupt vatten, men vandrar under senvintern/tidig vår upp på grundare vatten för att leka. Larverna bottenfaller i områden på grunt vatten (< 20 m) och när de nått en ålder av två år vandrar de ner på större djup (20-50 m) där de samlas i stora tätt sammanpackade grupper. Man har funnit kamtjatkakrabbor ner till ca 500 meters djup. Arten har temperaturoptimum mellan +2 och +7 °C, men tolererar -1,7 och +18 °C. Man har funnit den i saliniteter från 28 ‰ och uppåt.</p> <p>Kamtjatkakrabban kan förflytta sig över stora geografiska områden, och ofta sker detta i grupp. Vuxna krabbor kan röra sig mycket snabbt, man har observerat individer som vandrat 13 km på en dag. Arten är en predator med brett födoval, man har genom analys av maginnehåll påvisat ett hundratal arter (evertebrater, alger och fiskar) som ingår i dieten.</p>
<p>Ekologiska effekter</p>	<p>Födoval varierar under djuren livscykel. Som pelagiska larver äter de växt- och djurplankton, men effekten på pelagiska ekosystem är sannolikt liten. Juvenila krabbor tycks ha en preferens för ormstjärnor, Vuxna djur lever på botten och är allätare och då de kan förekomma i mycket täta populationer antar man att effekten på bentiska ekosystem kan vara stor. I allmänhet har man dock dålig kännedom både om hur bottnarna sett ut innan kamtjatkakrabbans introduktion och hur de ser ut idag, och det är därför svårt att med säkerhet uttala sig om vilken effekt den har. Vissa studier har dock visat att påverkan på ekosystemen är mindre än vad man hade förväntat sig. En orsak till detta kan vara just det breda födoval som minskar risken för att vissa arter ska försvinna helt.</p>
<p>Andra effekter</p>	<p>I Norge, där kamtjatkakrabban finns etablerad idag, betraktas arten både som ett positivt och ett negativt inslag i den marina faunan. Den är en kommersiellt viktig art, krabben är en kulinarisk läckerhet som betingar ett högt pris i fiskdisken, och det pågår till och med en diskussion om hur man ska kunna säkra beståndet i norska vatten. Det har bl.a. föreslagits att man ska införa ett minimimått på de krabbor som fångas, precis som man i dag har gjort för t.ex. hummer och lax. Men krabban utgör också ett problem då man får den som bifångst vid annat fiske genom att de förstör garn och andra redskap.</p>
<p>Övrigt</p>	
<p>Läs mer</p>	

- Artsdatabanken. Faktaark, Kongekrabbe *Paralithodes camtschaticus*. <http://www2.artsdatabanken.no/faktaark/Faktaark85.pdf>
- Britayev T.A., Rzhavsky A.V., Pavlova L.V. & Dvoretiskij A.G. 2010. Studies on impact of the alien Red King Crab (*Paralithodes camtschaticus*) on the shallow water benthic communities of the Barents Sea. J of Applied Ichthyology 26 (Suppl.2):66-73.
- Falk-Petersen J. 2004. Ecosystem effects of red king crab invasion-a modelling approach using Ecopath with Ecosim [Master Thesis in International Fisheries Management, FSK 3910]: Norwegian College of Fishery Science, University of Tromsø.
- Øseth E. 2008. Forvaltning av kongekrabbe (*Paralithodes camtschaticus*) - et økologisk eksperiment?: Norges fiskerihøgskole, Universitetet i Tromsø. 107 pp.

Mer om bilden

- © Lis Lindal Jørgensen, Institute of Marine Research, Tromsø

Referenser till artbeskrivning

- Matz Berggren, Inst. för marin ekologi, Göteborgs universitet, personlig kommunikation
- Jørgensen L.L. 2006. NOBANIS – Invasive Alien Species Fact Sheet – *Paralithodes camtschaticus*. – From: Online Database of the North European and Baltic Network on Invasive Alien Species – NOBANIS www.nobanis.org, Date of access 23/09/2010.

Referenser till fyndplatser

- Stortingsmelding nr. 40 2006-2007. Forvaltning av kongekrabbe. Fiskeri- og kystdepartementet. 144 pp.
- Øseth E. 2008. Forvaltning av kongekrabbe (*Paralithodes camtschaticus*) - et økologisk eksperiment?: Norges fiskerihøgskole, Universitetet i Tromsø. 107 pp.

- Dette faktablad om *Paralithodes camtschaticus* skapades den 25 oktober 2010 av N-research.